

The Project Gutenberg eBook of Los Cent Conçeyls del Conçeyl de Cent, by Pompeyo Gener

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Los Cent Conçeyls del Conçeyl de Cent

Author: Pompeyo Gener

Release Date: November 8, 2010 [EBook #34249]

Language: Catalan

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LOS CENT CONÇEYLS DEL CONÇEYL DE CENT ***

Produced by Anna i Ricard Samarra

LOS CENT CONÇEYLS DEL CONÇEYL DE CENT escrits de ma de Fra Feliu Piu de Sanct Guiu canonie de la Seu ab altres Maximes e Veritats que shi enclouen e son en vers.

PROLECH DEL BIBLIOFIL

Per Sant Joan farà deu anys que va posarse a la venda en les llibreries de Barcelona un cuadernillo estampat a Montpeller, titulat «Conçells, Maximes y Veritats dictades per la Sapiencia Divina a Fra Pere Benet de Sanctes Creus». Era editat el tal aplech de refrans, per un senyor de Mitjdia de França anomenat Frederic Lluís de la Forestau. En el prefaci feya constar el dit senyor, qu'el llibre qu'ell publicava era sols la reproducció d'un manuscrit del segle XIV trovat en un convent de Carcassona, y original del dit frare de Sanctes Creus.

L'any passat, regirant alguns escrits catalans antichs, en la *Bibliothèque Nationale* de Paris entre els qu'allí havien sigut enviats desde les biblioteques i arxius de províncies, per mor de la nova Secció de Manuscrits de llengües romanes que s'ha obert en el departament de la dita Biblioteca, vaig trovarhi un document qu'em va sorprendre al primer cop d'ull. El títol que portava el cuadernillo en les cubertes era el de *Los Cent Conceyls del Conceyl de Cent*. Darrera hi havia un escrit d'un Senescal del rey d'Aragó qu'el va comprar en una parada de llibres ventureros a Nàpols. Impulsat per la curiositat vaig fullejarlo, y quina no va ser la meva sorpresa al trovarhi una infinitat dels refrans dels *Concells, Maximes y Veritats* de Fra Pere Benet de Sanctes Creus, y al veurer qu'en el prolech escrit de mà de l'autor hi figurava el dit Fra Pere, no com el qu'escrigué el dit llibre, sinó sols com a un dels que l'havien visurat. Cotejant després les dates vaig veure que la del còdice que tenia a la mà era anterior, y allavores vaig explicarmho tot.

El bon senyor de la Forestau havia pres com original lo que n'era tant sols una copia feta per algun frare ignorant (que també n'hi havien), el qual havent sentit de boca de Fra Pere alguns Consells, o haventne trovat alguns d'apuntats en troços de paper, els havia pres tot seguit per fills del senderi del dit Reverend. La distinta ortografia, algunes diferencies molt més racionals en el primer que en el segon, el número 100 a que arribaven els primers en lloch del 69 dels segons, en fi, una infinitat de detalls, no deixaven cap dupte de què el primer era el veritable y únic exemplar dels cèlebres Concells. A més, els dibuixos qu'acompanyaven a l'autèntic, y que reproduim pel fotograt, són superiors en

puresa y caràcter als ninots de romanço del segon, y per altra part més numerosos. En el segon s'en hi troven alguns que hi manquen en el primer y és que, evidentment hi foren introduïts per mans poc expertes.

* * *

May s'hauria pogut dir am més rahó que *en els pots petits és allà hont hi hà la bona confitura*, perquè dupto qu'es puguin trovar més màximes morals, ni més profitoses veritats en menos lletres. De l'autor d'aquêt llibre si que s'en pot dir allò de què té molta lletra menuda, y am més rahó encara s'el podria comparar al gran Justus Liebig puix que son escrit és un verdader *extret de carn espiritual*, essentne sos concells concentrats *globulillos de moral*, molt més actius qu'els dels metges homeòpatas. Ja sé que se m'objectarà que la moral és una ciencia profunda que deu basarse en l'estudi de l'home físic é intel·lectual, sobre tot de la seva sensibilitat, que perquè es practiquin las verdaderes lleys morals és precís, primer un medi apropòsit, modificant els que no ho són, y després una adaptació llarga, y la transmissió d'aquesta per l'herencia, y qu'encare així, hi han casos d'atavisme que reprodueixen els tipos strafalaris anteriors; però no cal pas respondre, puix que tot això no són més que romanços de gent moderna; perquè y sinó ¿ahont aniria a parar la sabiduria dels antichs, sobretot la sabiduria religiosa popular? ¿Què més sabi y més pregond qu'els Refrans, els Proverbis y las Màximes? És veritat qu'ells no han emancipat a ningú; que no han inventat cap ciencia; que no han mudat cap *tarugo* social; y que no han canviat cap govern. Però, ¿és que per ventura tot això és necessari? Els mateixos refrans ens donen la resposta a la pregunta, perquè si be n'hi ha un que diu «*Qui muda Deu l'ajuda*» també n'hi ha un altre antich que diu «*Pedra movediça no posa molsa*» y un altre més antich encare deya: «*La persona que molt muda sempre la veuràs perduda*» Que no tenen ciencia? Què més ciencia que la sabiduria que porten infusa? Qu'es contradiuen? Per ventura no hi ha hagut un filosof tudesc molt preuat dels madrilenys, un tal Hegel, qu'ha fondat tot un sistema dels coneixements humans en las contradiccions, y un revolucionari frances, un cert Proudhon, que hi ha volgut establir l'economia política? No ignorem que hi ha un refran català que diu «*Vestiu un bastó—que vos semblarà un senyor*», al qual contradiuen els dos refrans castellans següents: «*Aunque se vista la mona de seda mona se queda*» y «*El hábito no hace al monje*» però an això hi contestarem: que no és estrany, pus sempre hi ha hagut antipatia y disputes entre catalans y castellans. També n'hi ha de castellans qu'es contradiuen els uns als altres com el de «*Tales padres, tales hijos*» «*Padre ganador hijo gastador*» «*El padre pulpero, el hijo caballero, el nieto pordiosero*». Però hem de fer notar qu'els dos últims, són refrans de colonies: l'un és de l'Amèrica del Sud, l'altre de Cuba, paisos que han estat en guerra amb Espanya, emancipantse l'ún d'ells. Què d'estrany té doncs qu'estant en guerra civil dos paisos, hi estiguin també els seus respectius refrans? Res, refrans de mala ley, refrans filibusters rebel·lats contra la mare patria. Tampoc negarem que n'hi ha de catalans qu'es contradiuen com el que molt sàbiament diu que «*Val més un té que dos te daré*» y l'altre qu'amb el mateix to respon que «*Qui no risca no'n pisca*». Però aquí farem notar qu'el primer és de bona ley, pus ve apoyat per un refran castellà castiç que diu: «*Vale más pájaro en mano que buitre volando*» y el segon és un refran de poc més o menos fet per algun brètol aventurer que volia fer fortuna, el qual ve també apoyat per tres refrans més brètols encara—l'un català y de burdell, y els altres dos castellans y d'a bordo o de quartel, com «*Home cobart no f. dona guapa*» «*Quien no se arriesga no pasa la mar*» «*De cobardes no hay nada escrito*» y encare que tots plegats se veuen apoyats per un refran llatí que deya: «*Audaces fortuna juvat*» pus els dolents sempre s'apoyen, farem notar qu'aquêt proverbi llatí prou devia ser tret d'algun d'aquells brètols pretorians que tant s'assemblaven als nostres generals, y que sempre armaven bullangues per calçarse l'imperi, qu'a *la cuenta* valia un xic més que lo de calçarse les botes—encare que aqueixes siguin de cuiro de Russia fet am pell del cul del Czar.

Per fi seria qüestió de may acabar lo de la revindicació dels refrans, pus n'hi han com el de «*Al amigo y al caballo no cansallo*» y «*Amigo que no vale y cuchillo que no corta que se pierda poco importa*» «*Qui quand jove no treballa quan és vell jeu a la palla*» «*Qui treballa ve de mala sanch*» «*Al que madruga Dios le ayuda*» «*No por mucho madrugar amanece más temprano*» etc., etc.

Aquí farem notar qu'es necessitaria un bon arplegador de refrans qu'els col·leccionés, com aquell cert y may ben ponderat bibliòfil d'auques que després de trenta anys d'estudi les va dividir en *ante perlimplinesques*, *perlimplinesques*(*) y *post perlimplinesques*, y cal fer prompte una divisió racional, pus de refrans n'hi ha de sèrius y de broma, de senyors y de plebeus, de ben educats y de desvergonyits, en fi de totes menes, y dita classificació serviria de criteri a tothom per utilitzarlos y no fiarse del *sufragi universal refranesc* qu'al cap de vall, com tot lo democràtic, sempre és dolent, pus poden haverhi dos o més refrans que s'equivoquin contra un de cert, y cal trovar el criteri de la verdadera distinció.

Per acabar, en fi, a un altra objecció qu'en general se fa contra tota mena de refrans, concells, màximes, aforismes, proverbis i sentencies, y és la de que són com *la tarregada de la moral*, o els *perdigons de la sabiduría*; contestarem aquí allò de què *de mica en mica s'omple la pica*, qu'el que no pot tenir carbó, millor li és tarregada que res, sobre tot quand aquesta la trova de franc, y que, am

perdigons també s'hi cacen aucells; y que més val espigolar en el camp de la moral que mirar com els altres la seguen. En fi, la sabiduria, la verdadera sabiduria sempre ha fet *aforismes* pels de fora, y sempre ha estat carregada de màximes pels de dins, pus encare que avuy alguns escriptors de tres al quarto els han volgut parodiar am pensaments qu'en diuen, nosaltres ferem notar que aquèts no són altre cosa que mals pensaments y res més.

* * *

Are entrem en el fondo del picotí ben curullat de veritats ben asahonades qu'oferim al públic.

Aquesta obra no és com una d'aquestes propies dels filòsops moderns qu'amb índice y tot, van a parar al meteix, nó; és una obra essencialment catòlica, que exhala una certa farum de bona fe, una fortó de moral que ja els dich yo que pot anar. No s'ens objecti que hi ha alguns concells com el de *diners fan tort, diners fan dret, e fan furgar*, etc... perquè podriam respondre qu'el dit concell figura també en la col·lecció del cèlebre *Codice* trovat a la biblioteca de Carpentras per E. Morel Fatio conegut avuy per *Lo llibre de les tres coses*. Ademés que en aquell temps de santa ignocencia succeia allò de què *Qui mal no fa mal no pensa*; aixís aquells bons frares treyen cançons tan ignocentes com les de les monjes de Sanct Aimans, y les minyones en cantaven am la major bona fé de tant edificantes com la de la *Filla del Marchant*, y altres y altres!

En quan a la ciencia de què estan prenyats els dits concells, creguin que n'hi ha un tip. ¿Què componen Zoroastre, Confuci, ni els set sabis de la Grecia, ni en Darwin, ni en Linné, ni el pare Fita, al costat de Fra Feliu de Sanct Guiu? Zoroastre s'hauria quedat blau y Confuci confús si alsessin el cap y llegissin els *Cent Conceyls del Conceyl de Cent*. Estàn aquèts tan farcits de sabiduria qu'alguns dels seus versets foren capaços de fer l'educació d'un rey, dels de debó, d'aquestos que tracten a tothom de tu.

An aquèl plat tothom hi ha anat a picarhi; dels seus refrans s'en troven per tot arreu. En totes les col·leccions posteriors n'hi figuren. Sense citar els que van serne trets per formar els *Concells, maximes y veritats*, direm qu'en el llibre de les tres coses s'en troven alguns com el citat de *diners fan tort, diners* etc., que porta el número 146; y que Fra Anselm Turmeda va arreglar d'altra manera el de *diners, salut e bon sol alegran a cualsevol*, etc., *Per boca mal no parlar per detras vent no gitar* qu'encare qu'un poc cambiat de forma se trova en el num.21 del dit llibre.

També n'hi han alguns que figuren en els «*Proverbis e dictis de Philosops*» traduïts dels àrabs pel jueu Jafuda fill d'Astruch, de Barcelona, per comanda del senyor rey En Jaume II. El qual jueu desagrahit com a tal, hi posa com a primer proverbi el següent: *Hom prudent se deu guardar—de rey, dona, temps e mar*. També s'en troven bastants ya molt més modernament, en la col·lecció feta pel doctor Juan Carlos Amat, titulada *Quatre cents aforismes catalans, útils a tota classe de personas*, en el qual hi han els següents: *May se sap si es gros lo nap fins que ha descobert lo cap; Sempre lo bon català—diu que menjarem demà*; (incomplet) *Los ques casen per amor, sempre viuen ab dolor*; (incomplet) *A la sglesia per orar—a la plassa per tractar*; (incomplet) *Oiràs y miraràs, si veus res ho callaràs*; (incomplet y variat) *Val més esser cap de llus—que no cua d'avestrus*; (incomplet y cambiat) *Treu de casa lo minyó—avans not fassia felló*, qu'és evidentment el de *Treu de casa lo minyó—avans not fassia cabró*; *Los sabis tenen a mengua... Ni de burlas ni de veras— ab ton senyor partias peras*, y molts d'altres.

També hi trovem ressabis dels meteixos en els aforismes d'una certa *Estètica infantil*, composta ja fa temps per popularisarse en els estudis, no de pintors y esculptors, sinó de minyons, la qual no logrà popularisarse entre els partidaris de l'Art, ni tan sols entre els que'el tiren.

Per acabar, fins l'autor del drama sacro *La Passió* degué anar a inspirarse en els *Cent Conceyls del Conceyl de Cent*, pus entre aquestos s'en trova un que diu:

Diguintha ó no los rabins ya podeu ficaus'hi dins...

En fi crech que, amb el senyor de la Forestau y am certs micrògrafos del catalanisme, podem dir amb ocasió de havernos caigut a les mans el present recull, allò de «*Oidà! sovint ne poguessim fer de troballes com aquesta!*»

J. M. BUSCAENGRUNAS

(*) El dit bibliòfil prenia com tipo l'auca *Don Perlimplin* de 48 redolins gravats al boix, cada un d'ells amb un díctic per l'estil:

En la ciudad pega fuego se orina y lo apaga luego.

Y totes les qu'es trobaven dintre d'aquestes condicions eren declarades auques de l'edat d'or de les auques.

Els anteriors o siguen les primitives, e *anteperlimplinesques* eren les que tenien sols una ratlla sota del redolí. Per exemple: *Va con mujeres malas. Es muy bueno con cebollas. Per Sant Francesc, vetllas*. Les auques posteriors a la de D. Perlimplin, són totes les modernes que per sa perfecció indiquen ja una decadencia. Les unes són gravades am procediments tals com la zincografia, les altres són litografiades, y els seus versos, o són tercetos y quartetos, o quant són pareados no tenen aquella bona fe e ignocencia primitiva. A més, els gravats adquireixen ya verdaderes pretencions d'il·lustració. És a dir, són auques refinades.

Per fi, el dit aucòleg considerava com *pseudo-auques* totes aquelles que no tenien, o tenien més de 48 redolins, no sent aquestos quadrats y de tamany regular, o sent pintats o estant destinats a la loteria, com aquell de:

«*Pierde el estudiante por su modo de vivir de una manera bergante...*»

Y tenia rahó. En l'auca, manifestació artística especialment infantil e ignocenta, per res hi deu entrarhi l'interés, y molt menos el joch.

¡Deu vulgues que pels refrans en surtís un altre bibliòfil metodista com el dit aucòleg!

* * *

LOS CENT CONÇEYLS DEL CONÇEYL DE CENT

"IO En Pere Gralha de Valencia, Senescal dell glorios rey dom Alphons d'Arago comprí lo present cohern en los bancs de Napolls en mans de corredor, a quinze dies dell mes de giner dell ayn M.CCCXIII, essentne temporalment castella dell casteyl Della Chera, per part dell molt alt senyor rey dom Ferando d'Arago rey de la Gran Cicilla, frare dell altre."

* * *

A Monsenyor Sanct Iordi e all glorios Sanct Iaume patrons de Catalunya e d'Espanya

_Sanct Iordi, Sanct Iordi Vuyletz que us recordi Si aranyes matetz que ni han de tant fines que filen trenyines que non les veietz.

Sanct Iaume, Sanct Iaume Escoltar vuylaume Vos que d'infraels Deslliuratz l'Espanya, que daltres ab manya sens ser serrahins tot ho desconfiten e s'en aprofiten pus sont molt mes fins._

* * *

PREFACI DEL AUCTOR

En lo nom de Nostre Senyor Deus Sanct Jesus Christ tot poderos e de la sua Sanctíssima Mare la Verge Maria: A totes les gens que viuen segons raho e lley, e a mes als reys e grans senyors e nobles, los quals Deus ha ordinat per regiment d'altres, ço es de necessitat de sçaber y fer sçaber les veritats per mi aplegades en estos conceyls, ab lajuda de la divina gracia, e com foren aplegades; e ço es lo que vull dir ací:

Sortí de la mia cella un belh matí de maig—despres de estudiar los grans homs mes sciens que en lo mon son estats, e sabis, e sancts, e homes prudents, axis pagans com chrestians, quant me prenguí dolor cruzel e mortal greu e quedas la mia anima marrida e de trebayls plena; car pensí que hom no parria may finir ni enclourer tota la gran sapiencia que a Nostre Senyor Deus plagué de vessar a homs preuxs per comanament d'altres, e de fembra desconsellada, folla e deshonesta que sovent ne sol esser, e cal reptar. E com jo volia ferne un llibre, e pensí que si be volia non porria, la mia pensa fou asprement angoxada e lo meu cor me cuida fendre, e me vis aixi fanir langem; trist e sconertat, e en turmen tal anant pels camps mort volia. Lavors me posí a orar, a Dom Deus a son fill aimat lo Senyor

Sanct Jhesu Christ, quand de sopte veigí fendres lo cel e ixe gran claror e raigs de llum e guspies lluentes com les lhengues que monsenyor Sanct Sperit jità als apostres.

E aparesques lo Senyor Deus tot rodejat de llum, com lo sol, e de nigol blaveyrols. E me dix de pendrer conort y de fer la mia tasca, e de pendre gran pacientia com a virtud primera, e de non m arronsar, e rumiar ben be la mostra, e pregar a la Verge. Disparescuda que fou la visió non sentí pas de turment ni angoixa, ans be fermeza e discreció e prudentia e pensí que lo meylor era de narmen al camp a paseijar e be rumiar la cosa e tot quant en lheys sta deixat per ma d hom e inspiració divina e de spurgar los conceyls cuberts de falsa peyl daycells que molts en veyretz e que maior plassent encar que fan gran error. E refrescat per l aire matinal de Natura, e obert l esperit per l olor de les flors que tot ho embaumen me so passejat long temps fins que tornat ne som a la mia casa, e comensy aycest llibre, scorcolhant altres llibres, regirantne pergamins, e aplegantho tot e triantho fors sens esperansa de preu ni gazardó, sino ab desitx de ben fer, e ben conseylar e ben obrar.

Entes, donques, e considerant lo molt alt e poderos senyor en Pere, per la gracia de Deu, rey d'Aragó terç, que aquestes coses son rahanables, e considerades les altres coses que a un poble en especial son necessaries de la sciencia del ben viurer, ha manat ordinar aquest meu llibre per manera e ordre que sen segueix, e hi ha fet compendre a elegir de la maduyla dels auctors de veritat d'aquella sciencia, tot quant be li escaigues; e aço, per la ma d En Bartomeu Tresvents metge seu, en la part de phisica, e en aquesta mateixa, e expert de philosophia, e per la de mossen Jordi de Sanct Jordi en la part d'arts lliberals e bones lletres e ben obrar. E los dits mossens l han servat migatsanthi la divina gracia, en los dit conceyls, e l han presentat de la meua part al molt magnific CONÇEYL DE CENT de la ciutat de Barcelona, lo qual lo ha fet visorar per Mestre Ieronim de Coplliure, Fra P. Benet de Sanctes Creus, Mossen Romeu de Cardedeu e Fra Guillem de Sanct Jem monge minim, los quals han sobiranament tractat, e son stats, e son sobirans historiaires dels actes temporals de lo dit Conçeyl. E com cascu puixa ben jutjar d aço que coneix, e experiencia de virtuts sia meylor mestre que experiencia d estudi, lo dit llibre lo som portat a examen del Ilustrissim senyor bisbe, per que li fos sotsmes per tal que esmenat e limat ab la lima de la sua episcopal auctoritat sia pus segurament legit en mançansa de granea de peccat que per tot lo dimoni fica e cal spurgar, e aixis profitar puixa a tots aquells qui en lo dit libre ensenyement hi atrobaren.

Donques, a lahor e honor de Nostre Deus Senyor Sanct Jesuchrist e de la sua divina Mare la verge Santa Maria e a servey e bon profit del prohisme, yo he volgut dictar los dits Cent Conçeyls, en los quals e aiustades e barreijades, per ajudar a creixer la virtud, quelques maximes e veritats que d homs prudentissims e de philosops e d auctoritats dels Sancts, e trobades, e coylides e aplegades. Car aixis com per bons companyons de bona lhey e de bona natura los jovenceyls s esmenen per folls que sian, per bonas doctrinas los vicis e los mals s aminuen es correigeixen, car bon esforç mal astre vens, en tal guisa que sabiesa sobresenyoreige tota mala ventura e astragnesa e inclinacions desordenades, que maleyta es la persona que no es senyor de la sua natura viciosa e de la sua voluntad desordenada.

Aixis tots los fills d hom mortal e nats de mare trobaran en los dits Conçeyls per mi encadenats en consonança, confort en la vida, qu es cansada cosa, e non les hi leixiran temps que viscan peccant sens penedir, e donaran bones ensenyances a homs que son presoners de fortuna, e conhort als que son richs d enuix e pobres de diners. E ensenyaran a lohar a cascú segons lo seu mereixere, e los hi mostraran com lo molt voler sovint nos pot complir, puix no podem abraçar tant com lo cel que la terra environa, e los feran fugir d enyorament, enuig, dol e despit, e los conduiran a viurer aixis com ceyl qui s veu prop de la mort sens mancar per res als actes de la vida, puix si mort es de molts mals medecina, malament viu qui delit pert de viurer, e los feran possehidors d altres e moltes honestes coses fort profitoses, e plenes de substancia.

Açi vull jo finir lo prefaci de los CENT CONÇEYLS patronats per lo CONÇEYL DE CENT, desitjant que lhur doctrina moral puixa esser coylida per tot hom laych e per tot hom de l esgleya del Senyor Deus, ainsí de Barcelona com de tot lo reyalme d Arago e de Napolls e illes Maylorques e de Cicilla e tot altre reyalme ont se parla e se scriguia en romans cathalanesch. Tals son les mies pregaries, vullga Nostre Senyor Sanct Jesuchrist que sian complideres en lo present llibre, e continuades en d altres e altres.

Deu sia lhoat.

AMEN.

COMENSEN LOS CENT CONÇEYLS

Mon filh, si vols fer bon fi, escoltel quiet vaig a dir.

1

Pren a cascú per lo ques, nol prenguias per los demes.

2

No es d'home ben educat dir Notari a un Advocat.

3

Mai ningú s'ha arrepentit de no havers mamat lo dit.

4

Quant un home te rahó, o diu que si, o diu que no.

5

Poch fa una persona sola si vol cassar ab pistola.

6

No tothom que porta gorra es lo mosso de la torra.

7

Mal camí segueix aqueyl que atrapar vol un auceyl.

8

Per mes que sies poderos sempre auras de fer de cos.

9

Diguin tho o no los rabins, ja hi podeu entrar a dins.

10

Not vesteixis sense roba ni menjes serradures de caoba.

11

No creguias honest un bayl hont s'hi balhe cap per vayl.

12

Si dones tot l'aur que tens no ten restarà pas gens.

13

Per ser un capitost temut no ha desser pas geperut.

14

Pensa que tot capeylà sab l'hegir lo be-a, ba.

15

Nos fa farina del blat avants d'haverlo segat.

16

No creguias a un philosop que porti gorra de cop.

17

Coses hi ha que fan olor, d'altres n'hi ha que fan pudor.

18

L'home te necessitat d'anar begut e menjat.

19

Al estiu tot son calors y en un femer mals olors.

20

May farà discursos bons qui s'atipi de sigrons.

21

En lanxa, nau o vaixeyl embarquet, no ab un cubeyl.

22

No portes botes vermeyles ni't mossegues les oreyles.

23

Mal caminarà un soldat si te que estarse assentat.

24

Si dar vols serenates, no't poses cremor tartro a les sabates.

25

Los que agafen los serenos son gent de poch mes o menos.

26

No prenguis may bayns de peus ab lo mateix vas que beus.

27

May se sap si es gros lo nap fins que ha descobert lo cap.

28

Lo arreplegar taps de suro not treurà de cap apuro.

29

Los preberes escapçats poch podrien fer pecats.

30

Ni de burles ni de veres a ton senyor toquis peres.

31

No't vesteixis de manobre ni tampoch de moro pobre.

32

Socrates no's feya ab pilhos ni l'hegia cargolilhos.

33

Pausanies en lo temps grech diu que no portava gech.

34

Virgili no anava a missa ni menjava l'hangoniça.

35

L'istoria no diu de Christo que hagues ences may cap misto.

36

No't pensis que Sanct Thomas escrigues ab l'hum de gas.

37

Los sabis no estan segus de que'ls sancts menjessin lhus.

38

Lo qui acostuma be anar ben poch s'aura de purgar.

39

Un passat ple de romanços, un present ple de bunyols, un futur d'aquells mes mansos e una escudella de cols, ¿que mes vols?

40

La tradició es una herencia, lo petar una indecencia.

41

Dones, flors, musica, auceyls... ¡quentos nous, romanços veyls!

42

No mengis may pa de figa ni donguis molts diners a cap amiga.

43

Quadros bons poch ne veuras fets ab la punta del nas.

44

Res mes lhuny del ideal que un Manaya ben formal.

45

Caset, no per l'interes pel capital, que val mes.

46

L'uyl del cap veu lo de dalt, l'uyl del ces veu l'orinal.

47

Una cosa es l'Escultura e un altre l'Agricultura.

48

L'art que no te religió may ferà sancts de cartró.

49

Mostren les antiguetats trastos veyls, sovint corcats.

50

Poca cosa en las arts val l'havé esbotzat un timbal.

51

Ab menta, quitrà e marduix, no obtindràs may cotó fluix.

52

L'art, segons lo Verones, o be es art, o be no ho es; (excepte l'Art de pages o també l'art del burges *menjà e beure e no fer res.*)

53

No tothom qui porta ulheres ha nascut a Lhabaneres.

54

Quan un becó fa gelats ols fa be, ols fa esguerrats.

55

Not fiis pas d'una tropa que porti barret de copa.

56

Los bruts en arts e en Sciencias no fan may mes que indecencies.

57

Del cor naixen sentiments, del detras los excrements.

58

Treu de casa al jove brut avans no't fassia cornut.

59

No estiguis may sens dinés siguin teus o dels demés.

60

Pas al vencedor deixaune vagi o no vestit de lhauna.

61

May podras fer ben be a un temps beure, jeure, e plegar fems.

62

Salut, diners, bon sol, alegran a qualsevol; es dir si no es un mussol.

63

Diners fan tort, diners fan dret e fan furgar c...* ben estret.

(* aquí hi ha un forat)

64

Bon frances may troba mengua en servirse de la lhengua.

65

Si descuides ton forat potsel trobaras tapat.

66

A cap noya li està be d'ensenyar tot lo que te.

67

A casa de maturrangues no hi vaigis a buscar gangues.

68

No tothom que està embarcat vol dir que ya està ofegat.

69

No fa jove ni fa veyl lo venir de Martoreyl.

Ni fa pobre ni fa rich lo arribarse fins a Vich.

Pero fa molt rapatani viure a baix d'un soterrani.

70

Quant eyla mostra mameyla prou es qu'ell va a Cornudeyla.

71

No es pas ben be lo mateix dur banyes o agafar peix.

72

A mes de dos treu de tino la flauta y lo tamborino.

73

Per boca mal no parlar, per detras vent no gitar.

74

De Reys e dones hermoses ¡ay qu'en diriem de coses!

75

Si ets home que puguias fer ho no sigues ni bolero ni xuflero.

76

Not cases ab dona magre ni beguis massa tragos de vinagre.

77

Not creguis quel fer ganyotes fa qu'un se les pensi totes.

78

Beneyta la gent aqueyla que s'atipa d'escudeyla.

79

Si lhigar be vols los gossos, prenne pels xichs com pels grossos, cordes, cadenes o mossos, ¡may lhangonisses!

80

Si tens molts diners faras tot lo que tu fer volras, mes si de cas non tens pas te feras fumer.

81

Los que's casen per amor sempre viuen ab dolor com los que ho fan ab fredor doncs ¡no t'hi arronsis!

82

De l'Esgleya'ls meylors cants son de xantres, escolans, o monjos, o sagristans, o d'altres socios.

83

Qui xerra sempre a tot drap qui tot vol ferho e res sap cau en terra es trenca'l cap ol fan Ministre.

84

Los Filososps mes sapiens tan incredols com creyens, de carn non menjaven gens si non tenian.

85

Barba, uyls esgarrifadors manteyl de foscors colors son los trajos dels traidors en les comedies.

86

De Casteyla els del Conseyl fan veurer lo blanch vermeyl y es que tenen lo cerveyl buit com la panxa.

87

A la plaça per tractar a l'Esgleya per orar a la bassa per buidar si es que taprete.

88

Ya siguen brunes o rosses not fies de certes mosses qu'a mes de buidar les bosses tot t'empastifen.

89

Si un barret te vols fer fer no vagis a cal lhauner si es que no ets barreter y el vols per mostra.

90

Lo quet diguin calharas, oiras y miraras, lo tapat ensumaras si es que no es caca.

91

En carro, tartana o nau, en mas, en casa o palau, tothom que reylisca, cau si no l'aguanten.

92

Los edificis romans, los mes xichs com los mes grans, varen ser fets ab les mans e algunes eynes.

93

La dona bonica may ferà tornar rich a en Blay si es que tothom no diu «Ay! que les du lhargues!»

94

Val mes tenir cap de lhus que no cua d'avestrus, per assegurarho pus fes cap e cua.

95

Si vols pendre bon conceyl not vesteixis de vermeyl ni t'afaitis el clateyl si no ets canonje.

96

Al cap de vayl de una anyada cent picotins de cibada es una cosa enrahonada per un cabildo.

97

Molt s'inflar e poch valer molt xerrar e poch saber molt gastar e poch haver fa hom de Casteyla.

98

Pensa que no es ab renechs ni tampoch ab espatechs ques toque'l sach dels jemechs, sinó bufantlo.

99

Los homs mes savis e sants, moros, gentils e chrestians, avans d'haver estat grans diu que no ho eren.

100

Mira que moltes vegades les bufetes massa inflades solen finar rebentades, si les apreten.

Ayma fors la Relligió lo Papa, Rey e Senyó, lo lhomiyló e lo vi bo... ¡DOMINUS TECUM!

Aquí fineixen Los Cent Conçeyls del Conçeyl de Cent dictats per lo Senyor Sanct Esperit a Fra Feliu Piu de Sanct Guiu acabatz en lo mes de Agost del any de la Nativitat del Senyor Deus Sanct Jesus Crist M.CCLXXXI

RAHONAMENT DEL AUCTOR AB LA PREGARIA DELS SEPT PECATZ CAPTALS

Vos que ara tot ço avetz llegit:

Ara pregatz a Dom Deus e a son fihl aymat lo Senyor Sanct Iesus Christ e a la Sanctíssima Verge Donna Sancta Maria, e a Monsenyor Sanct Esperit que fou quí dicta lo Sanct Evangeli als Sancts Apostres. E pregatz perque ayceustos CENT CONÇEYLS ne vos lheixen caurer en pecat de *Sopèrbia*, ço es: molt se inflar e a tothom meynspreuar, e pensar que s poseeixen les sept Sciencies en lo magí e gran valor en lo cor, e fortaleza en lo bras, e non ne esser res de tot ço, e faer com homes besties e sabatasses que van tots enrabanatz, car presumitz e tibatz ne solen esser.

Ne comettre peccat de *Avaricia* ço es: detentar ço que non se pot, maiorment diners, car non se pot guardar aur ne argent car a Deu Nostre Senyor plasqué que diners fossen redons perque rodessen e hom que aplegue calers, peles, naps o moma, e los estanque peccat comet.

Ne comettre peccat de *Luxuria* ço es: aver appetit desordinat de carnassa de femeyla, e nar ab maturrangues, bandarres, bagasses e barraganes de clergues que ne solen esser fembres folles e caldes, e ne son maestresses en art deshonest; e visitar burdeyls; e cavalcar demiseles, dames, barones, comptesses, abadesses, canoneses, e adhuc regines, car totes han fam de vianda d amor en iver, pus dormen entreficades en lhana e ploma, e al foc s escalfen; e en estiu car sangs fan moviment, e dona gran xardor Natura. E tot ço peccat ne es, encar que aycest ne sia ceyl que Sanct Iesus Christ primer perdona.

Ne de faer peccat de *Irae*, ço es: de fort s empipar e flestomar e iurar, e de se faer bruticies, ab lo Senyor Deus Sanct Iesus Christ viu, o del altar, o ab ayceh del Sanct Sepulcre, e ab la sua Santíssima Mare, e los sancts e Patriarques; e desampus ab lo Papa e Rey e altres persones sanctes e piadoses; e donar garrotades e colps d esvertz, brandó, espaa, daga, lhansa o lhansó, o destrál, porra o massa drete o plegadissa, ne portant o non ne portant sucre candi a la butxaca o altre malefici, e ainsí fendrer ferir, scuarterar e occir. Car tot ço irae es.

Ni de caurer en peccat de *Gola* ço es: fort endrapar, e s atipar de carn e auceyls, e lhebres e veneria, e peixos e osties, lhangostes, lhangostins, e pops e sipies e desempus fruites e formatjes, matons e nates, e torteyls e panaylets, e pets de monja; e fors veurer aiguardent e vins, negres e blancs, verts, dolsos e rancis, d Espanya e de Napols, e vi grec, e vi françes que costa forç car, e jita tap de suro en l air, e pete, e fa gatzara e xibarri, e los homs lo pet agafen e les fembres desconçeylades tant tots e hi lhexen caurer, e tots fan peccat ensemps.

Ne aver *Enveja* ço es: voler lo d altri, ainsí cosa com muyler, com vestimentes, com altres coses, e aur e argent e per tot ço aver, ensarronada far, encar que val plus ensarronar que ensarronat ne esser; e ço diuen prohoms e prudentíssims varons e mercaders que fors richs e açi ne son.

Ne aver *Peresa*, ço es: esser gran vagarro, e aver mandra en tot lhoch e ocasió, e gran nyonya, e non far res que menjar e jeurer e faer lo gandul.

E tot ço que açi he dict, los sept grans peccats captals ne son.

E ara io prech ainsí a Dom Deus e a la sua Sanctíssima mare donna Sancta Maria que per estos CENT CONÇEYLS ne fiatz lhiures e non tombatz, ne en crim, ne en malvolenza, e fiats bons, e sancts e ben roncats, e ben vos amusats en plahers gays, e ben aymatz vostres aimies, e mulher, e ne aiatz for infants d eyles, e desampus aiatz lo cel quant hora sia.

AMEN.

ÇI FINEIX LO RAHONAMENT DELS SEPT PECCATS.

* * *

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LOS CENT CONÇEYLS DEL CONÇEYL DE CENT ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE

THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE

PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.